

นโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลนางหลง
อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช*
POPULATION PARTICIPATORY DEVELOPMENT POLICY IN NANG LONG
SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, CHA UAD DISTRICT,
NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

สุริยา เดชเกิด¹, พระครูวิรัตธรรมโชติ² และ เดโช ข่าน้ำแก้ว³

Suriya Detkoed¹, Phrakru Viratdhammachot² and Daycho Khaenamkhaew³

¹สาขาการพัฒนสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย นครศรีธรรมราช ประเทศไทย

¹Social Development Branch, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Si Thammarat, Thailand

²คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย นครศรีธรรมราช ประเทศไทย

²Faculty Of Liberal Arts, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Si Thammarat, Thailand

³คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช นครศรีธรรมราช ประเทศไทย

³Faculty Of Humanities and Social Sciences, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Nakhon Si Thammarat, Thailand

*Corresponding author E-mail: jame.35@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษานโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลนางหลง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลนางหลง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงคุณภาพกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 27 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคเชิงพรรณนา ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณกับประชากร จำนวน 376 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม ทำวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิจัยพบว่า ระดับนโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมโดยรวมทั้ง 4 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางนโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม พบว่า หน่วยงานควรมีนโยบายในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจวางแผนในการทำงาน ตั้งแต่การกำหนดเป้าหมาย นโยบาย การวางแผน และการดำเนินงาน อีกทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลนางหลงต้องมีการเพิ่มช่องทางการแสดงความคิดเห็น เปิดโอกาสและกระตุ้นให้กลุ่มที่หลากหลายเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา จัดลำดับความสำคัญกำหนดการใช้ทรัพยากร กำหนดวิธีการติดตามในการปฏิบัติงานต่าง ๆ โดยที่ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มากที่สุด

คำสำคัญ: นโยบายการพัฒนา, การมีส่วนร่วม, องค์การบริหารส่วนตำบลนางหลง

* Received June 13, 2024; Revised July 29, 2024; Accepted August 6, 2024

Abstract

The objectives of this research were to study 1) The participatory development policies of Nang Long subdistrict administrative organization, and 2) The suggestions about participatory development policies of Nang Long subdistrict administrative organization, Chauad district, Nakhon Si Thammarat province. The study was the mixed method between qualitative research and quantitative research. On the one hand, qualitative research was selected from 27 participants. The instrument used was unstructured interview and descriptive analysis. On the other hand, a sample of quantitative research was selected from 376 people. The instruments were questionnaires, mean ($\bar{x}$), and standard deviation (S.D.). The results were as follows: The level of the participatory development policies. The means of 4 aspects were at the high level. Considering each aspect it found that the mean of participatory operations was at the high level. The participatory decision-making was at the second. The participatory of monitoring and evaluation was at 4.26. The participatory of operation was at the lowest level. The suggestion about the participatory development policies indicated that the state agency should encourage the citizens to participated since setting goals, policies, planning, and operations. The government sector should increase channels for expressing opinions, encourage people to participate in solving problems, prioritize the operations and resources. In addition, the official has to determine methods for operations, monitoring, and evaluation that focus on the benefits of the public as a priority.

Keywords: Development Policy, Population Participatory, Nang Long Sub-District Administrative Organization

บทนำ

ประเทศไทยมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญมาแล้วทั้งสิ้น 20 ฉบับ ทุกฉบับมีหลักการที่ตรงกันประการหนึ่งคือ ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอิสระสูงสุด ที่เรียกว่า อำนาจอธิปไตย แม้ว่าในอดีตที่ผ่านมาประชาชนไทยจะมีได้มีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองเท่าที่ควร แต่เมื่อกระแสความเป็นประชาธิปไตยของโลกได้เข้าสู่ประเทศไทยก็ทำให้ประชาชนรู้ถึงการมีสิทธิเสรีภาพและมีส่วนร่วมในทางการเมืองมากขึ้น นำมาสู่การปฏิรูประบบการเมืองไทยที่เห็นได้ชัดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ต่อเนื่องมาจนถึงรัฐธรรมนูญ ฉบับปัจจุบัน ซึ่งให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นอย่างมาก (เรณูมาศ รักษาแก้ว, 2566)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจการต่าง ๆ ของชุมชนนั้นเป็นทั้งวิธีการและจุดของการพัฒนาชนบทเพราะจุดหมายของการพัฒนาชนบท คือ ความสามารถในการพึ่งตนเองของชนบทใน การปกครองและการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองได้ และการจะบรรลุจุดหมายดังกล่าวได้ประชาชนต้องเกิดการเรียนรู้ และการเรียนรู้ที่ดีนั้นเกิดจากการมีส่วนร่วม (Participation) ตามพจนานุกรมอังกฤษฉบับออกฟอร์ด ได้ให้คำนิยามไว้ว่า “เป็นการมีส่วนร่วม (ร่วมกับคนอื่น) ในการกระทำบางอย่างหรือบางเรื่อง ฉะนั้น คำว่าการมีส่วนร่วมตามความหมายข้างต้น ซึ่งหมายถึง การที่บุคคลกระทำการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือในประเด็นที่บุคคลนั้นสนใจ ไม่ว่าเขาจะได้ปฏิบัติการเพื่อแสดงถึง ความสนใจอย่างจริงจังหรือไม่ก็ตาม และไม่จำเป็นที่บุคคลนั้นจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้นโดยตรงก็ได้ แต่การมีทัศนคติ ความคิดเห็น ความสนใจ ความห่วงใย ก็เพียงพอแล้วที่จะเรียกว่าเป็น การมีส่วนร่วม และยังได้ให้คำจำกัดความของการมีส่วนร่วมของประชาชน (เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, 2550)

ปัจจุบันสภาวะทางเศรษฐกิจสังคม มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาทำให้การพัฒนาสังคมหรือการพัฒนาชุมชนเป็นไปได้ยากลำบากมากขึ้นทำให้สังคมไม่มีความเข้มแข็ง ดังนั้น ในการพัฒนาสังคมหรือการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งและสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องและมีความยั่งยืนจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือหรือการมีส่วนร่วมของประชาชน การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ประชาชนในระดับท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาเปลี่ยนแปลงท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการให้ความสำคัญแก่การพัฒนาทรัพยากร กำลังคนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านคุณภาพกำลังคน การมีส่วนร่วมของประชาชนทำให้ได้รับรู้ข้อเท็จจริงและแนวความคิดเห็นจากประชาชนในระดับท้องถิ่นโดยตรง จึงนับได้ว่าเป็นประโยชน์และจำเป็นต่อการพัฒนา การมีส่วนร่วมของประชาชนในสังคมหรือในชุมชนมิใช่ปล่อยให้การพัฒนาสังคมหรือการพัฒนาชุมชนเป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแต่ฝ่ายเดียว ในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้มีการส่งเสริมหรือเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาภายในชุมชนหรือมีส่วนในการกำหนดนโยบายพัฒนาชุมชนอย่างจริงจัง ดังนั้น การพัฒนาชุมชนจึงไม่สามารถพัฒนาให้ชุมชนเป็นชุมชนที่เข้มแข็งและในการกำหนดนโยบายไม่ได้ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนมากนักเนื่องจาก การไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมต่อการพัฒนาชุมชนอย่างจริงจัง ทำให้ไม่ทราบปัญหาที่แท้จริงของชุมชนว่าต้องการให้ชุมชนของตนพัฒนาอย่างไร (ศุภวดี กรมทอง, 2557)

การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะสนับสนุนองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การกำหนดจุดหมายใน การพัฒนา กำหนดภารกิจ และแนวทางการดำเนินการเพื่อนำไปสู่จุดหมายอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้การกำหนด แผนงานและโครงการของ องค์ประกอบส่วนท้องถิ่นมีทิศทางที่สอดคล้องและประสานสนับสนุนจุดหมายร่วมกัน ซึ่งนอกจากจะทำให้ปัญหาและความต้องการได้รับการตอบสนองอย่างเหมาะสมแล้ว ยังเป็นการบริหารทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัย พบว่า ประชาชนยังขาดการร่วมมือในการร่วมพัฒนาชุมชน ผลที่เกิดขึ้น คือ การพัฒนาชุมชนไม่สามารถพัฒนาชุมชนได้อย่างยั่งยืนและชุมชนเองก็ไม่สามารถพัฒนาให้เป็นชุมชนที่เข้มแข็งได้ เนื่องจากนโยบายพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบางหลง ได้กำหนดออกมานั้นไม่สอดคล้องกับสภาพ ปัญหาและความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง องค์การบริหารส่วนตำบลบางหลง ต้องการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนไม่ว่าจะเป็น การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนหรือ การแสดงความคิดเห็น การเสนอแนะหรือการเรียกร้องเพื่อให้นโยบายการพัฒนาชุมชนต่างๆที่องค์การบริหารส่วน ตำบลบางหลงจัดทำขึ้นสนองตอบความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง ในการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็ง จำเป็นต้องอาศัยนโยบายสาธารณะเป็นแนวทางในการพัฒนาให้ชุมชนหรือให้สังคมสามารถพัฒนาเป็นสังคมหรือ เป็นชุมชนที่เข้มแข็ง ผู้ที่ได้รับผลจากนโยบายการพัฒนาชุมชนหรือนโยบายสาธารณะต่าง ๆ โดยตรง คือ ประชาชน ในชุมชนซึ่งเป็นชนกลุ่มใหญ่ในสังคม ดังนั้น ประชาชนจึงจำเป็นต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนา ชุมชนหรือนโยบายสาธารณะต่าง ๆ เพื่อให้นโยบายสาธารณะหรือนโยบายพัฒนาชุมชนที่องค์การบริหารส่วน ตำบลบางหลงจัดทำขึ้นสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนได้ตรงตามสภาพที่แท้จริงของปัญหาเพื่อให้สามารถ พัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษานโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลบางหลง อำเภอลือชัย จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลบางหลง อำเภอลือชัย จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้วิธีในการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods) ได้แก่ การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งใช้แบบสัมภาษณ์ และการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถาม (Survey Research) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลนางหลง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 27 คน มีวิธีการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบมีจุดมุ่งหมายของการศึกษาเป็นหลัก เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่าง จำแนกไว้ 7 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มผู้นำท้องที่ จำนวน 7 คน กลุ่มผู้นำท้องถิ่น จำนวน 7 คน กลุ่มผู้นำทางศาสนา จำนวน 3 คน กลุ่มผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 3 คน กลุ่มนักวิชาการท้องถิ่น จำนวน 3 คน กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำนวน 2 คน และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 2 คน

2. การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลนางหลง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 7 หมู่บ้าน รวมจำนวนทั้งสิ้น 6,232 คน โดยคำนวณจากสูตรของ ยามาเนะ จากจำนวนประชากร ได้กลุ่มตัวอย่าง 376 คน จึงจะยอมรับได้ ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 376 คน โดยทำการเก็บตัวอย่างแบบเป็นชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2543)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ (Interview) ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) ซึ่งแบบสัมภาษณ์ชุดนี้มี 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะนโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลนางหลง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

2. แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลนางหลง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา เป็นคำถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ มี 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำนวน 5 ข้อ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน จำนวน 5 ข้อ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล จำนวน 5 ข้อ และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำนวน 5 ข้อ รวมเป็นจำนวนทั้งหมด 20 ข้อ เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามรูปแบบของ ลิเคิร์ต (Likert's Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) โดยมีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน 5 หมายถึง นโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง นโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง นโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง นโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง นโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การแปลผลข้อมูล อันตรภาคชั้น คือ ค่าที่ได้กำหนดขึ้น เพื่อที่ใช้สำหรับการอธิบายผลของข้อมูลโดยใช้วิธีการคำนวณค่าอันตรภาคชั้น (ธำนิษฐ์ ศิลป์จารุ, 2557)

แล้วนำมาแปลผล แบ่งคะแนนเป็นช่วง ๆ ดังนี้

ช่วงค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีระดับนโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมมากที่สุด

ช่วงค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีระดับนโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมมาก

ช่วงค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีระดับนโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมปานกลาง

ช่วงค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีระดับนโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมน้อย

ช่วงค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีระดับนโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายเปิด (Open-ended) สอบถามปัญหาและข้อเสนอแนะ
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเชิงคุณภาพ

1.1 ขอคำแนะนำจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อปรึกษาในการร่างแบบสัมภาษณ์ใช้
เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)

1.3 นำแบบสัมภาษณ์ให้กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเนื้อหาและโครงสร้างของคำถาม
ตลอดจนภาษาที่ใช้เพื่อความเที่ยงตรงและถูกต้อง

1.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการปรับปรุงให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง
ของเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ
ความถูกต้อง ด้านโครงสร้างเนื้อหาและภาษาที่ใช้ ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขให้แบบสอบถาม
มีความชัดเจน และครอบคลุม ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ให้มีความเที่ยงตรงมากขึ้นโดยหาค่าดัชนีความพอ
ระหว่างข้อคำถาม ซึ่งค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) ในแบบสอบถาม พบว่า มีค่ามากกว่า 0.5
ทุกข้อ

1.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้วไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ได้
เลือกไว้

2. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเชิงปริมาณ

2.1 นำแบบสอบถามให้กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเนื้อหาและโครงสร้าง ของคำถาม
ตลอดจนภาษาที่ใช้เพื่อความเที่ยงตรงและถูกต้อง

2.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้ตรวจ ความถูกต้องของ
เนื้อหา ประกอบด้วย

2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไป
ทดลองใช้ (Try-Out) กับประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเครื่อง อำเภอนิคมน้ำอูน จังหวัดนครพนม
จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ตาม
วิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.960

2.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้วไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับประชากรที่กำหนด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นขั้นตอนรวบรวมข้อมูลจากการลงพื้นที่ภาคสนาม
โดยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครพนม เพื่อขออนุญาตเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 ผู้วิจัยเป็นผู้ลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้คำถามที่ถูกสร้างขึ้น มาไปสัมภาษณ์กลุ่มประชาชนที่กำหนดไว้ของตำบลนางหลง อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา

1.3 ผู้วิจัยนำคำตอบและได้บันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์ไว้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว นำไปวิเคราะห์ รวบรวมและเรียบเรียงรายละเอียดต่าง ๆ ให้มีความถูกต้อง สละสลวยมากยิ่งขึ้น และนำเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

2.1 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามและขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา เพื่อลงพื้นที่ขออนุญาตหมาย สถานที่ วัน เวลา และนัดหมายกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในตำบลนางหลง อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา

2.2 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่างก่อนการดำเนินการ การสนทนาสร้างความคุ้นเคยแจ้งวัตถุประสงค์ อธิบายเหตุผลกับผู้ให้ข้อมูลแล้วเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้องได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ตามที่ต้องการ

2.3 นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ คือ รวบรวมคำตอบและข้อมูล โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญมาวิเคราะห์ สังเคราะห์เนื้อหา และเรียบเรียงให้มีความสละสลวย รัดกุมเข้าใจง่าย และแยกออกเป็นแต่ละด้านตามลำดับและนำเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

2. เชิงปริมาณ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

2.1 ข้อมูลสถานภาพพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหา ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean)

2.2 ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลนางหลง อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.3 วิเคราะห์ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลนางหลง อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์เชิงปริมาณ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าแจกแจงความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางและแปลผลโดยการบรรยาย ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 376)

ข้อมูลพื้นฐาน		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ			
	ชาย	162	43.10
	หญิง	214	56.90
	LGBTQ	-	-
รวม		376	100.00
อายุ			
	ต่ำกว่า 21 ปี	89	23.70
	21-30 ปี	153	40.60
	31-40 ปี	65	17.30
	41-50 ปี	69	18.40
รวม		376	100.00
ระดับการศึกษา			
	ประถมศึกษา	82	21.80
	มัธยมศึกษา	148	39.40
	อนุปริญญา/ปริญญาตรี	136	36.20
	สูงกว่าปริญญาตรี	10	2.70
รวม		376	100.00
อาชีพ			
	เกษตรกร	55	14.60
	รับจ้างทั่วไป	173	46.00
	ค้าขาย	53	14.10
	ธุรกิจส่วนตัว	60	16.00
	อื่นๆ	35	9.30
รวม		376	100.00
รายได้ต่อเดือน			
	ต่ำกว่า 5,000 บาท	175	46.50
	5,000-10,000 บาท	201	53.50
รวม		376	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 214 ราย คิดเป็นร้อยละ 56.90 ส่วนเพศชาย จำนวน 162 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.10

จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี จำนวน 153 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.60 รองลงมา คือ อายุต่ำกว่า 21 ปี จำนวน 89 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.70 อายุ 41-50 ปี จำนวน 69 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.40 และอายุ 31-40 ปี จำนวน 65 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.30

จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 148 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.40 รองลงมา คือ การศึกษาอนุปริญญา/ปริญญาตรี จำนวน 136 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.20 และการศึกษาประถมศึกษาและสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 82 ราย และ 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.80 และ 2.70 ตามลำดับ

จำแนกตามอาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 173 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.00 รองลงมา คือ อาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 60 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.00 อาชีพเกษตรกร ค้าขาย และอาชีพอื่น ๆ จำนวน 55 ราย จำนวน 53 ราย และจำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.60 ร้อยละ 14.10 และร้อยละ 9.30 ตามลำดับ

จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ 5,000-10,000 บาท จำนวน 201 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.50 ส่วนรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 175 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.50

2. ผลการวิเคราะห์การพัฒนาแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลนางหลง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับนโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลนางหลง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมทั้ง 4 ด้าน (n = 376)

นโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม โดยรวม	ระดับการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.30	0.5922	มาก
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน	4.36	0.5972	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล	4.26	0.6349	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.22	0.74444	มาก
รวม	4.29	0.5867	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับนโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลนางหลง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมทั้ง 4 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า การพัฒนาแบบมีส่วนร่วม ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.30$) ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ($\bar{X} = 4.26$) ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.22$) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพข้อเสนอแนะนโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลนางหลง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามเกี่ยวกับแนวนโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลนางหลง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 4 ประเด็น คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลนางหลง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเสนอให้มีการพัฒนาชุมชนต้องเริ่มจากประชาชน มีการร่วมกันประชุมปรึกษาหารือ ร่วมกันตัดสินใจเลือกกิจกรรมหรือแนวทางในการดำเนินกิจกรรม มีการวางแผนการดำเนินกิจกรรม มีการแสดงความคิดเห็น เข้าร่วมในการดำเนินงานตามโครงการกิจกรรมต่าง ๆ แล้วร่วมกันลงมือปฏิบัติตามงานที่มอบหมาย ในรูปแบบฐานะตัวแทนประชาคมตำบล ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตำบลนางหลง โดยประชาชนเองสามารถที่จะเสนอความคิดเห็น ปัญหาความเดือดร้อนและแนวทางในการแก้ไขปัญหา ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เว็บไซต์องค์การบริหารส่วนตำบล เพจ Facebook เป็นต้น

ประเด็นที่ 2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลนางหลง อำเภอลือชัย จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเสนอให้ประชาชนต้องร่วมสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ร่วมคิด ให้ข้อเสนอแนะร่วมเสนอปัญหา ร่วมให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ร่วมกันคัดเลือกตัวแทนประชาชน มีการเลือกคนดี มีความสามารถมาเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล สามารถเข้าชื่อเพื่อเสนอข้อบัญญัติต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด เป็นตัวแทนเข้าร่วมโครงการในรูปของคณะกรรมการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล เช่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการจัดทำแผน คณะกรรมการติดตามประเมินผล คณะกรรมการในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจสอบองค์การบริหารส่วนตำบล ร่วมตรวจรับงาน เป็นต้น

ประเด็นที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลนางหลง อำเภอลือชัย จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเสนอให้ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์รูปแบบ ตรวจสอบการทำงาน การดำเนินกิจกรรมการพัฒนาตามแผนงานต่าง ๆ เช่น เรื่องถนน โครงการต่าง ๆ การใช้จ่ายงบประมาณ มีส่วนร่วมในการวัดผลและวิเคราะห์ผลของการทำงาน รวมทั้งเป็นการค้นหาข้อดีและข้อบกพร่องเพื่อหาแนวทางแก้ไขการทำงานต่อไป ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลนางหลง ในการแก้ปัญหาเมื่อเจออุปสรรค เป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วม ช่วยกันพัฒนาองค์กร ซึ่งประชาชนจะต้องมีความพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลทั้งสภาวะทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรมและกายภาพที่เปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมได้

ประเด็นที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลนางหลง อำเภอลือชัย จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเสนอว่าการที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ช่วยคิด ช่วยวางแผน ช่วยกันทำงานสำเร็จไปด้วยดีตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ก็จะทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนมีส่วนร่วมและนำผลได้รับประโยชน์ร่วมกัน เช่น กิจกรรมที่เกี่ยวกับงานด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน การส่งเสริมการฝึกหัดอาชีพ งานด้านโครงสร้างพื้นฐาน การสร้างถนนช่วยให้การคมนาคมในพื้นที่มีความสะดวกรวดเร็ว ขนถ่ายสินค้าการเกษตร สิ่งอุปโภคบริโภคเร็วขึ้น ประปามีน้ำบริโภคไม่ขาดแคลน การขุดลอกป้องกันอุทกภัยหรือป้องกันการขาดแคลนหรือใช้ทางการเกษตร ผลประโยชน์สูงสุดจะเกิดกับประชาชนในชุมชนหรือหมู่บ้าน โดยวัดผลการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของประชาชนจากความพึงพอใจของประชาชนนั่นเอง

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์นโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลนางหลง อำเภอลือชัย จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.1 ระดับนโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลนางหลง อำเภอลือชัย จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า การพัฒนาแบบมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ตามที่การศึกษาแนวคิดของ พระมหาประภาสศิริเมธ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามปราชญ์ จังหวัด นครปฐม พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน

โดยด้านที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (พระมหาประกาศิต สิริเมโธ (จิตติปสิทธิกร), 2556)

1.2 ระดับนโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลนางหลง อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า การมีส่วนร่วมกำหนดการใช้ทรัพยากร แหล่งของทรัพยากรที่จะใช้กิจกรรมโครงสร้างพัฒนาชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของกิจกรรมการพัฒนาชุมชน ส่วนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจวางแผน ขั้นตอนดำเนินงานพัฒนาชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในลำดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ เครือวัลย์ สืบอ้าย ได้ทำการวิจัย เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแฝก อำเภอสарภักดิ์ จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นด้านกำหนดวิสัยทัศน์ และด้านตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลางโดยประชาชนมีความสนใจที่จะไปใช้สิทธิ ในการ เลือกตั้งของผู้นำองค์การบริหารส่วนตำบล มีส่วนร่วมในการจัดกลุ่มปัญหาหมู่บ้าน สนใจตรวจสอบ การธุรกิจประเพณีมิชอบเข้าร่วมการประชุมสภาท้องถิ่น การจัดทำแผน พัฒนาสำหรับด้านแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก (เครือวัลย์ สืบอ้าย, 2550)

1.3 ระดับนโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลนางหลง อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า การมีส่วนร่วมสนับสนุนทรัพยากรเงินทอง เพื่อใช้ในการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ การมีส่วนร่วมออกแรงกายในการทำกิจกรรมโครงการเพื่อพัฒนาชุมชน ส่วนการมีส่วนร่วมประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จตามแผน/โครงการ/กิจกรรมที่วางไว้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในลำดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของวัชรพงษ์ ศรีสว่างวงศ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาคมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาคมเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนงาน ด้านการบริหารงบประมาณและพัสดุ และด้านการตรวจสอบและควบคุมการบริหารงานโดยจัดให้มีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ทราบขั้นตอนการบริหารงานในด้านต่าง ๆ ว่ามีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจอันดี ในการทำงานร่วมกันระหว่างประชาคมและองค์การบริหารส่วนตำบล (วัชรพงษ์ ศรีสว่างวงศ์, 2562)

1.4 ระดับนโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลนางหลง อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า การคิดว่าการดำเนินโครงการ/กิจกรรมแผนพัฒนาชุมชนมีการประเมินความคุ้มค่าของแผนกิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการในการดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการตามแผนพัฒนาชุมชน ส่วนการมีโอกาสร่วมควบคุมและตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนางหลง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในลำดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของเครือวัลย์ สืบอ้าย ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแฝก อำเภอสарภักดิ์ จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการเข้าแสดงความคิดเห็นเป็นผู้ได้รับประโยชน์ สนับสนุน ร่วมสมมติติดตามประเมินผล ในกิจกรรมในเรื่องต่าง ๆ เช่น การจัดการขยะ โดยร่วมแสดงความคิดเห็น และร่วมประชุมกับชุมชนองค์กรและแรงงานต่าง ๆ นอกจากนี้ประชาชน ยังมีข้อเสนอแนะว่าองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแฝกต้องดำเนินการสร้างความเข้มแข็งของ ประชาชน โดยส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาตำบล และ

ควรส่งเสริมให้ประชาชน เข้ามามีบทบาทในการบริหารงานมากขึ้นกว่าเดิมเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (เครือวัลย์ สืบอายุ, 2550)

1.5 ระดับนโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลนางหลง อำเภอลืออำนาจ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า การรู้สึกยินดีและพอใจต่อการพัฒนาชุมชนให้ประชาชนได้ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน รองลงมา ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนนั้นก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวเองและชุมชนที่อาศัยอยู่ ส่วนการได้รับการพัฒนาศักยภาพตนเองจากการร่วมทำกิจกรรมโครงการพัฒนาชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในลำดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของชัยรัตน์ แสงเพชร ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม อยู่ในระดับ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมด้านรับผลประโยชน์ (ชัยรัตน์ แสงเพชร, 2557)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางนโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลนางหลง อำเภอลืออำนาจ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตั้งแต่ระยะเริ่มแรกของการดำเนินกิจกรรม โดยต้องมีการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย มีการวางแผน และการดำเนินการโครงการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม มีการติดตามประเมินผลกิจกรรมนั้นๆ ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจต้องมีประสิทธิภาพ มีข้อมูลที่เที่ยงตรง มีคุณธรรม และเน้นประโยชน์ของชุมชนหรือส่วนรวมเป็นสำคัญ อีกทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลนางหลงต้องมีการเพิ่มช่องทางการแสดงความคิดเห็น เปิดโอกาสและกระตุ้นให้กลุ่มที่หลากหลายเข้ามามีส่วนร่วม

ประเด็นที่ 2 ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา จัดลำดับความสำคัญ ตั้งเป้าหมาย กำหนดการใช้ทรัพยากร กำหนดวิธีการติดตามในการปฏิบัติงานต่าง ๆ เมื่อเจออุปสรรคมีการปรับปรุงเพื่อให้กิจกรรมสามารถดำเนินประสบผลสำเร็จ มีการกลั่นกรองตัวแทนหรือผู้บริหารที่มีคุณธรรม เมื่อได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการต่าง ๆ แล้วให้ทำหน้าที่อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะเยาวชนคนรุ่นใหม่ที่มีทักษะในด้านเทคโนโลยีที่สามารถนำเสนอแนวคิดที่สร้างสรรค์ในการทำงาน อาจคอยสอดส่องดูแลทำประชาคมตัวอย่างถูกต้องและสร้างความรับรู้เข้าใจอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้

ประเด็นที่ 3 ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล พบว่า การติดตามประเมินผลเป็นการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาทั้งหมดและเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรม มีการคัดเลือกตัวแทนประชาชนเข้ามาติดตามประเมินผลโดยเน้นผลสัมฤทธิ์ของโครงการ มีการติดตามข่าวสาร สามารถประเมินผลการทำงานของผู้บริหารและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลนางหลงได้หลากหลายช่องทาง แต่งตั้งคณะทำงานที่มีประชาชนเป็นองค์ประกอบร่วมในการติดตามและมีการประชุมหาข้อสรุปร่วมกัน มีการวัดผลและวิเคราะห์ผลของการดำเนินงาน มีการค้นหาข้อดีและข้อบกพร่องติดตามทุกแผนงานจนแล้วเสร็จนำข้อบกพร่องมาเป็นบทเรียนในการหาหนทางแก้ไขเพิ่มเติมประสิทธิภาพในการทำงานต่อไป

ประเด็นที่ 4 ข้อเสนอแนะด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลนางหลง ดำเนินการจัดกิจกรรมหรือโครงการ ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือเสนอความต้องการของตนเองผ่านสมาชิกหรือผู้บริหารโดยตรง มีการแจ้งผลประโยชน์ที่ได้รับต่อประชาชนให้มากที่สุด ต้องร่วมกันตัดสินใจ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมเสนอข้อมูลหรือปัญหา เพื่อองค์การบริหารส่วนตำบลนางหลงได้จัดทำโครงการได้ตรงตามความต้องการของประชาชน มีการระบุวัตถุประสงค์เป้าหมายที่ชัดเจน มีการกำหนดเป็นตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรม

โดยเน้นผลประโยชน์ที่ได้ไปในการเพิ่มผลผลิต รายได้ที่เพิ่มขึ้น มีการเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชาชน การเกิดระบบน้ำประปาหมู่บ้าน โดยที่ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มากที่สุดทั้งทางตรงและทางอ้อม

สรุป/ข้อเสนอแนะ

แนวนโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลนางหลง อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เป็นแนวนโยบายที่ประชาชนจำเป็นต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนหรือนโยบายสาธารณะต่าง ๆ เพื่อให้นโยบายสาธารณะหรือนโยบายพัฒนาชุมชนที่องค์การบริหารส่วนตำบลนางหลงจัดทำขึ้นสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนได้ตรงตามสภาพที่แท้จริงของปัญหา ทั้งควรนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาเพื่อให้สามารถพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย คือ หน่วยงานควรมีนโยบายในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจวางแผนในการทำงาน ตั้งแต่ขั้นตอนในการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย การวางแผน และการดำเนินงาน โดยคัดเลือกประชาชนที่มีประสบการณ์ มีความเที่ยงตรง มีคุณธรรม และเน้นประโยชน์ของชุมชนเป็นสำคัญ อีกทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลนางหลงต้องมีการเพิ่มช่องทางการแสดงความคิดเห็น เปิดโอกาสและกระตุ้นให้กลุ่มที่หลากหลายเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา จัดลำดับความสำคัญ กำหนด การใช้ทรัพยากร กำหนดวิธีการติดตามในการปฏิบัติงานต่าง ๆ โดยที่ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มากที่สุด ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ คือ ประชาชนต้องร่วมกันประชุมปรึกษาหารือ ร่วมกันตัดสินใจเลือกกิจกรรมหรือแนวทางในการดำเนินกิจกรรม มีการวางแผนการดำเนินกิจกรรม มีการแสดงความคิดเห็น เข้าร่วมในการดำเนินงานตามโครงการกิจกรรมต่าง ๆ แล้วร่วมกันลงมือปฏิบัติตามงานที่มอบหมาย มีการคัดเลือกตัวแทนประชาชนที่มีความสามารถมาเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อกำหนดเกณฑ์รูปแบบ ตรวจสอบการทำงาน การดำเนินกิจกรรมการพัฒนาตามแผนงานต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการวัดผลและวิเคราะห์ผลของการดำเนินงาน รวมทั้งเป็นการค้นหาข้อดีและข้อบกพร่องเพื่อหาแนวทางแก้ไขการทำงาน ซึ่งจะก่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดกับประชาชนในชุมชนหรือหมู่บ้าน และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง โดยวัดผลจากความพึงพอใจของประชาชนนั่นเอง ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเพิ่มเติมการวิจัย เรื่อง 1) ปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้เกิดแนวนโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลนางหลง อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา 2) กิจกรรมที่ส่งเสริมนโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลนางหลง อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา และ 3) รูปแบบการส่งเสริมนโยบายการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลนางหลง อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา

เอกสารอ้างอิง

- เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินนโยบายของรัฐบาลด้านการบริการจัดการงาน. กรุงเทพมหานคร: กองแผนงานและสารสนเทศ กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน.
- เครือวัลย์ สืบอ้าย. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแฝก อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่. ใน สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชา รัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

- ชัยรัตน์ แสงเพชร. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2557). การศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพมหานคร: วีอินเตอร์พรีนทร์กรุงเทพมหานคร.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2543). พรหมแดนความรู้ด้านการวิจัยและสถิติ. ชลบุรี: วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจมหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- พระมหาประกาศิต สิริเมโธ (ฐิติปสิทธิกร). (2556). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม. ใน วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เรณูมาศ รักษาแก้ว. (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชน. เรียกใช้เมื่อ 10 เมษายน 2566 จาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title>
- วัชรพงษ์ ศรีสว่างวงศ์. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนจาน อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ศุภาวดี กรมทอง. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว อำเภอปึงนาราง จังหวัดพิจิตร. ใน สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.